Viite Hallintovaliokunnan asiantuntijakuuleminen 11.10.2022 hallituksen esityksestä HE 122/2022 vp

Asia Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta

Valtion henkilöstöä edustavat pääsopijajärjestöt Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Ammattiliitto Pro ry ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittävät mahdollisuudesta lausua kantansa otsikkoasiassa ja esittävät hallituksen esityksestä yhteisenä asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

Taustaa

Valtion henkilöstön lakisääteisen työtapaturmaturvan puutteet kävivät ilmeiseksi keväällä 2020 Covid 19 – pandemian leviämisen yhteydessä, kun suurin osa toimistoissa työtä tekevistä pakotettiin siirtymään pois työnantajan tiloista ja työskentelemään pääosin omissa kodeissaan. Kotikonttorien ergonomian puutteiden ja teknisten hankaluuksien lisäksi huomattiin, että kotona työskennellessä työhön liittyvien tapaturmien korvaamisessa oli eroja verrattuna työskentelyyn työnantajan tiloissa.

Yksityiset työnantajat pystyvät täydentämään tapaturmavakuutusturvaa lisävakuutuksilla. Valtio ei ota vakuutuksia henkilöstölleen, vaan Valtiokonttori käsittelee lakisääteisen työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen korvausasiat.

Etätyötä koskevan vakuutusturvan kehittäminen on pieni askel suuntaan, jossa työn tekemistä eri paikoissa kohdeltaisiin yhdenmukaisin tai lähes yhdenmukaisin perustein.

Pääsopijoiden kanta

Hallituksen esityksen mukainen erillislaki on tarkoituksenmukainen tapa valtion henkilöstön etätyöhön liittyvän tapaturmavakuutusturvan puutteen korjaamiseksi. Valtion pääsopijajärjestöt kannattavat valtion henkilöstön etätyön työtapaturmaturvan parantamista esityksen mukaisesti.

Valtion pääsopijajärjestöt kiinnittävät kuitenkin hallintovaliokunnan huomiota hallituksen esityksestä ilmeneviin korvausten rajoituksiin. Korvaukset ovat suppeammat kuin niissä työtapaturmissa, joihin sovelletaan työtapaturma- ja ammattitautilakia. Esityksen perusteluissa todetaan, että etätyössä sattuneet tapaturmat eivät yleensä ole vakavia, joten ajallinenkaan rajoitus ei todennäköisesti heikennä tapaturman kohteeksi joutuneen henkilön taloudellista tilannetta. Etätyöolosuhteissa sattuva tapaturma voi

olla myös luonteeltaan vakava, jolloin korvauksen rajoittaminen on yksittäisen henkilön näkökulmasta kohtuutonta. Kun vakavien työtapaturmien määrä arvioidaan vähäiseksi, niiden korvaamisesta aiheutuva kustannusvaikutus jäänee myös vähäiseksi. Valtion pääsopijajärjestöt esittävät, että ehdotettuja korvausten rajoituksia ei tehtäisi, vaan korvaukset määräytyisivät työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesti.

Lain säätäminen, jos se toteutuu, luo uusia rajalinjoja. Jatkossa on tärkeää seurata, että varsinaisen lakisääteisen työtapaturvan soveltamisala valtiolla säilyy ennallaan. Tapaturmat, jotka jatkossa tapahtuvat varsinaisen työnteon yhteydessä etätyöpaikalla, tulee edelleen korvata Työtapaturma- ja ammattitautilain (24.4.2015/459) mukaan eikä siirtymää hallituksen esityksen sisältämän lisäturvan piiriin tule sallia.

Muut huomiot

Pääsopijajärjestöt pitävät myönteisenä sitä, että muutoksenhaun rajoittamiseen asian aikaisemmassa vaiheessa ilmoittamamme kriittiset kommentit on otettu huomioon.

Helsingissä 10. lokakuuta 2022

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:n puolesta
Markku Kojo, neuvottelupäällikkö.

Niko Simola, johtaja, julkinen sektori
Ammattiliitto Pro ry

Tuula Haavasoja, työelämäasiantuntija
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n puolesta